

НЕЗБОРИМА НАЦІЯ

НАШ ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС – 33545

ТУГА ЗА КРИМОМ І УПА

13 листопада ц. р. відсвяткував свою 79-ту осінь кобзар із Криму Остап Кіндрачук. Народився він у 1937 р. в с. Котиківці Городенківського повіту Станіславського воєводства. На його дитинство випало лихоліття Другої світової війни – від "золотого вересня" 1939 року до боротьби УПА.

Не знаєш, де згинеш,
де друзів покинеш,
А йдеш і смієшся, і б'єш.
В кривавому танці гуляють повстанці,
За ними заграва пожеж.

Вояк розповідав, що бореться за волю України, а малий подумки малював собі ту невідому і далеку Україну...

Та Україна була далекою для Остапа і українців до 1991 року, коли Остап вже путив коріння в Криму в Ялті як морський капітан. На той час він був уже учнем банду-

риста і дослідника кобзарства Кубані й Криму, в'язня ГУЛАГу Олексія Нирка, а також активістом місцевої "Просвіти", ініціатором відкриття музею ім. Лесі Українки в Ялті.

Життя в Криму для Остапа Кіндрачука стало постійною боротьбою з російщенням і байдужістю, невпинною боротьбою за український Крим. Опір і натиск місцевих російських і зросійщених "еліт" був шалений. Завзято працювали агенти ФСБ і ГРУ.

А Остап Юрійович, попри несприятливі обставини, продовжував пропагувати кобзарське мистецтво в Ялті та інших містах Криму й України.

Особливо любив він виступати у Золотоверхому Києві, який після окупації Криму став йому другим домом. Узимку пан Остап грає біля входу в станцію метро "Майдан Незалежності", а коли тепло, то на Хрещатику, навпроти поштамту.

Літній кобзар боляче переживає окупацію росіянами наших земель і прихід до влади в Україні національних меншин. І зі струн його бандури зливає мелодія...

О, принеси як не надію
Хоч крихту кримської землі.
Я притулю до уст її
І так затихну, занімію...

А ми бажаємо Остапу довгих років життя, козацького здоров'я, а також дочекатися визволення Криму і побачити ту Україну, про яку йому співав повстанський кулеметник у далеких 1940-х роках!
З роси і води Вам, Батьку!

Андрій МАЦЬКІВ

На світлині Сергія Іваха – Остап Кіндрачук і Андрій Мацьків біля пам'ятника кобзареві.
Київ, вул. Петра Сагайдачного, 27.
Травень 2011 р.

ЗУСТРІЧ ІЗ ВОЯКАМИ

25 листопада разом з Романом Ковалем, кобзарем Тарасом Силенком, захисником Донецького аеропорту Миколою Тихоновим, волонтерками Тетяною Васківською, Вірою Зам'ялою та Оксаною Герасименко, яка 2014 року пережила двомісячний полон у сепарів, узав участь у зустрічі з бійцями, що проходять обстеження та лікування у відділенні психіатрії Центрального військового шпиталю м. Києва. Спочатку Роман Коваль розпитав хлопців, хто звідки

походить, а тоді розповів про те, що відбувалося 100 років тому в місцевостях, звідки вони походять. Тарас Силенко ілюстрував вояцькі історії піснями. Спершу йому підспівував козак Михайло з Тернопільщини, потім до нього приєднався другий, третій, четвертий, п'ятий... А коли Тарас заспівав "Любо, братці, любо", то підспівували вже всі. Підтримали Тараса голосно, щиро і радісно! А козак Михайло навіть пішов у танок з волонтеркою Тетяною. А нас попереджали, що хлопці замкнуті, на контакт ідуть неохоче!

Ось що значить сила української пісні й сила українського слова!

Василь КОВТУН

"ХОЧЕТЬСЯ ВІРИТИ..."

Кабінет Міністрів України прийняв постанову, згідно з якою обіцяє реалізувати Всеукраїнський науково-просвітницький, історико-краєзнавчий проект "Місця пам'яті Української революції 1917 – 1921 рр.", забезпечити облаштування та благоустрій на території філії "Холодний Яр" Національного історико-культурного заповідника "Чигирин" місць, пов'язаних з подіями Української революції 1917 – 1921 рр.; сприяти підготовці та публікації наукових, науково-популярних, мемуарних, енциклопедичних, довідкових, художніх та інших видань, збірок документів і матеріалів, присвячених 100-річчю Української ре-

волюції 1917 – 1921 рр., а також життю і діяльності учасників Українського визвольного руху початку ХХ століття.

Кабмін визначив за необхідне створювати художні й документальні фільми, присвячені подіям та учасникам Української революції 1917 – 1921 років.

Кабмін обіцяє опікуватися спорудженням меморіалів, пам'ятників, встановленням пам'ятних знаків, меморіальних дощок на честь подій та осіб Української революції 1917 – 1921 рр., перейменувати або найменувати топонімію, навчальні, культурно-мистецькі заклади на честь осіб Української революції 1917 – 1921 рр.; органі-

зовувати і проводити фестивалі та військово-історичні реконструкції боїв доби Української революції 1917 – 1921 років.

Постановою кабміну визначено, що усіма цими питаннями протягом 2017 – 2021 рр. мають обласні та Київська міська держадміністрації, Український інститут національної пам'яті, Міністерство культури, Міністерство освіти України, Міністерство молоді та спорту, Український державний архів та інші установи.

Хочеться вірити, що це не порожні слова...

В'ячеслав БЕРЕЗОВСЬКИЙ

ФІЛЬМ "ОСТАННІЙ ОТАМАН КИЇВЩИНИ"

21 листопада 2016 р. у школі селі Княжичів Києво-Святошинського району відбувся допрем'єрний показ документального фільму "Останній отаман Київщини" – про сотника Армії УНР, повстанського отамана Косаря (Пилипа Драника), який продовжував збройну боротьбу до 27 грудня 1929 року. Фільм знято на телеканалі "Культура". Прем'єра відбудеться 6 грудня – на День Українського війська.

Участь у зустрічі взяли автор фільму Роман Коваль, режисер Олександр Домбровський, родичі Пилипа Драника, вчителі й школярі школи, сільський голова Олена Шинкаренко, кобзар Тарас Силенко, княжицькі й жорнівські козаки Людмила Гребенюк, Олена Гри-

шутіна та Юлія Палій, які всіляко допомагали знімальній групі.

Почесними гостями були вояки "Карпатської Січі" Роман Саджениця і Микола Тихонов, який взяв участь у зйомках фільму, вояк "Ай-дару" Євген Городничук-"Триць", волонтер Мар'яна Кавич зі Львова і добровієць Ігор Гаврицишин.

Показ фільму перетворився на свято переможного українського духу.

Прем'єра фільму "Останній отаман Київщини" відбудеться на телеканалі "Культура" 6 грудня, на День Українського війська, о 20.00. Повтор 7 грудня о 9.00.

Слава борцям за волю України!

Владислав КАРПЕНКО

"ЯКЩО НЕ МИ – ТО ХТО!"

З чергової поїздки на Донбас повернулися волонтери Звенигородського благодійного фонду "З Україною в серці" Андрій Неумитий, Сергій Муленко, Олег Голуб та Віктор Ткаченко-"Батя", голова фонду. Всі вони є козаками ГО "Козачанський курінь Вільного козацтва". Це була 109-та поїздка Віктора Ткаченка в зону АТО!

Віктор Миколайович працює не для п'яру і нагород, тому й не їздить по штабах бригад і батальйонів, а відвідує воїнів-земляків у підрозділах, які перебувають на передовій. І цього разу звенигородські козаки відвідали понад 30 земляків, які б'ються за Україну, від околиць Маріуполя до промислової зони Авдіївки. Завезли їм яблука, картоплю, капусту, цибулю, моркву, різноманітну домашню "закрутку", солодощі, теплі речі, взуття, в'язані шкарпетки, шарфики, дитячі малюнки з гарними побажаннями, свіжі номери газет "Шевченків край", "Народна варта Черкащини", "Незборима

нація" ("Батя" є палким прихильником "Незборимої нації" та книжковиком Романа Ковалю).

Отримавши на півдорозі додому інформацію про поранення воїна 72-ї ОМБР "Жука" з м. Ватутіно, повернули авто і відвідали його в шпиталі в м. Покровського.

У час економічної кризи волонтерський рух іде на спад. Тепер нечасто зустрінеш колег на фронті. Але це не про волонтерів Звенигородського БФ "З Україною в серці" та його голову Віктора Ткаченка! Недарма вояки звать його "Батя", бо знають, що він не підведе, завжди підставить батьківське плече, приїде в саме пекло війни, але хлопців у біді не залишить. Не перевелися на Звенигородщині вільні та щедри козаки!

"Якщо не ми – то хто!" – такий девіз Віктора Ткаченка.

Олег ГОЛУБ
село Козацьке
Звенигородського району

ОТАМАНОВІ ЗЕЛЕНОМУ – 130 РОКІВ!

16 грудня 2016 р. виповнюється 130 років від дня народження отамана Зеленого. Історичний клуб "Холодний Яр" запланував вечори його пам'яті 16 грудня в Києві (відповідальний Роман Ко-

валь, 067-726-30-36) й 24 грудня в Обухові (13.00, Будинок культури, вул. Київська, 12; відповідальна Люба Криворот, 097-233-95-24). Уже зголосилися взяти участь у вшануваннях письменники Роман Коваль, Михайло Карасьов, Василь Трубай, кобзар Тарас Силенко, лідер гурту "Тінь Сонця" Сергій Василюк, співак і актор Олександр Ігнатуша, редактор газети "Обухівські вісті" Олена Артюшенко, директор Обухівського краєзнавчого музею Юрій Домошенко та інші творці української культури.

Відбудеться й науково-практична конференція у Трипільській школі (відповідальна Катерина Іванівна Буремко, заступник директора школи, 067-113-13-35).

Хто хоче допомогти вшанувати народного полководця, який розбивав російські полки, звертайтеся до нас.

ПЛОМІНЬ СВІТЛА НА ІСТОРІЮ УКРАЇНСЬКОЇ ЗВИТЯГИ

23 листопада в м. Шполі Черкаської області в Школі мистецтв відбулися дві презентації дослідження Романа Ковалю «Історія Холодноярської організації».

О 12.00 на зустріч прийшли освітяни Шполи і Шполянського району, а о 14.00 – старшокласники декількох шкіл Шполи. Організаторами виступили Шполянська районна державна адміністрація та ГО «Товмацький курінь».

Із захопленням слухали шполянці автора книжки та сотника Історичного товариства «Чорні запорожці» Романа Боровика, який продемонстрував мову звуків козацького тулумбаса та арсенал старовинної амуніції. Пісні кобзаря Тараса Силенка проймали до глибини душі. Тому більшовики й

знищили кобзарство, бо прагнули позбавити нас магічно-потужної духовної зброї.

На вечорі звучали вірші Валерія Мартишка. Один з них він присвятив 600 юнакам-гайдамакам, яких замордували поляки в Лисянці («Заплітала в косу червоне і чорне»). У пам'ять про своїх коханих лисянські дівчата почали заплітати в коси червону і чорну стрічки. Цей віршований біль ліг в основу пісні, яку нещодавно вніс до свого репертуару Черкаський державний заслужений український народний хор. Учасники презентації у Шполі могли послухати це чудове виконання в записі.

Про свою участь в обороні Донецького аеропорту повідав нам «кіборг» Микола Тихонов. Вивчив

ши історію Визвольної боротьби, він відгукнувся на поклик героїв, які поступово воскресають і вдихають у нас нові сили. Як сказав Роман Коваль, «Микола начитався про холодноярців і сам захотів стати «бандитом»...».

Такі зустрічі з інтелектуально-патріотичним десантом підживлюють і додають сили для звернення праведних справ, непохитної віри в перемогу.

Гостей вітали голова Шполянської районної державної адміністрації Володимир Потапенко, художній керівник хору «Гайдамаки» Дмитро Вовк (ініціатор цієї зустрічі) та сільський голова с. Товмача, учасник АТО Сергій Коваль-«Лютий», земляк отаманів Івана Лютого-Лютенка і Чорного Ворона (Чорноусова).

Участь у зустрічі взяли герої українсько-російської війни – добровольці батальйону «ОУН» Сергій Бондар із с. Соболювки, сергій батальйону ім. генерала Кульчицького Віктор Савчук-«Шпола» та вояк Ігор Зачепа із ЗСУ. Всі дістали поранення на війні, а Віктор Савчук внаслідок поранень став інвалідом І групи. Спасибі, хлопці, за Ваш подвиг в ім'я нашої Батьківщини! Слава холодноярцям усіх епох!

Наталія СТОРЧАК
м. Шостка Черкаської обл.

На світліні автора – промовляв Сергій Коваль, ветеран АТО, сільський голова с. Товмача.

ОТАМАН ОРЛИК: ПОВЕРНЕННЯ В ІРПІНЬ

У ЛИСТОПАДОВОМУ ЧИСЛІ «НЕЗБОРИМОЇ НАЦІЇ» ОПУБЛІКОВАНО ЗАМІТКУ «МІНЯЄМО КУТУЗОВА НА ОРЛИКА» – ПРО ТЕ, ЯК ЗУСИЛЛЯМИ ДИРЕКТОРА ІРПІНСЬКОГО ІСТОРИКО-КРАЄЗНАВЧОГО МУЗЕЮ АНАТОЛІЯ ЗБОРОВСЬКОГО, ПОПРИ ОПІР ЗАПЕКАЛИХ МАЛОРОСІВ, В ІРПЕНІ ВУЛИЦЮ КУТУЗОВА ПЕРЕЙМЕНОВАНО НА ВУЛИЦЮ ОРЛИКА – НА ЧЕШЬ ЛЕГЕНДАРНОГО ОТАМАНА КИЇВЩИНИ. У НАС Є МОЖЛИВІСТЬ ДЕТАЛЬНІШЕ РОЗПОВІСТИ ПРО ЦЮ ПОДІЮ.

Справжнє прізвище отамана Федір Артеменко. Він чоловік місцевий, з Гостомеля. А бився він з прибульцями з Росії, які встановили в Україні кривавий окупаційно-терористичний режим. Ліквідував отаман і російських покидьків – братів Курдюкових (один катував ірпінців на посаді парторга, інший – як голова ревкому).

Звичайно, ми, ірпінці, маємо встановити пам'ятник отаманові. А поки випала можливість назвати одну з вулиць Ірпеня йому ім'ям. Та за цю можливість довелося запекло боротися, зокрема і на засіданні комісії з питань збереження історико-культурної спадщини, найменувань та пам'ятних знаків при виконанні Ірпінської міської ради.

Після прийняття Закону про декомунізацію прихильники СРСР уже не можуть зберегти комуністичні назви вулиць. Але силкуються не допустити увічнення пам'яті

вітрини нижче колін. «Історія рідного краю. Прирпіння» теж кудись зникла на багато місяців. Зникла вона і в дитячій бібліотеці. Натомість на чільному місці в обох бібліотеках виставлено переповнені помилками книжки Олени Плаксіної...

Але все-таки вулицю Кутузова, яка на околиці Ірпеня, назвали на честь отамана Орлика. На жаль, втрутилася працівниця відділу архітектури Алла Мотовиловець. Ця пані заявила, що вулиці на вимогу Міністерства юстиції треба називати одним словом. Тому в Інтернеті вже з'явилося повідомлення, що в Ірпені є вулиця Пилипа Орлика. Тим більше що на центральній площі Ірпеня встановлено погруддя гетьмана Пилипа Орлика. Цікаво, що водночас в Ірпені з'явилися такі назви вулиць – Авіаконструктора Антонова і Ветеранів Афганістану. Тут чомусь вимога Міні-

ТРИЗУБ НА ПОДЕБРАДСЬКОМУ ЗАМКУ

15 листопада 2016 р. в м. Подєбрадах (Чехія) на стіні Подєбрадського замку відкрито пам'ятну дошку на честь викладачів і студентів Української господарської академії (1922 – 1935) та Українського технічно-господарського інституту (1932 – 1945).

Нагадаємо, що навесні 2016 р. в замку було відкрито фотовиставку, присвячену УГА та УТГІ. В Українській господарській академії навчалися Євген Маланюк, Леонід Мосендз, Михайло Теліга, Наталка Лівницька-Холодна, брати Сім'янциви, винахідник Олександр Ярошевський, підполковник Армії УНР Василь Прохода, сотні інших

вояків Армії УНР, УСС, УГА та повстансько-партизанських загонів. Ідею створення дошки в пам'ять про українських героїв та фотовиставки вперше висловив президент Історичного клубу «Холодний Яр» Роман Коваль під час зустрічі з Послом України в Чеській Республіці Борисом Зайчуком у жовтні 2015 року. Тоді участь у зустрічі взяв і дослідник Віктор Моренець, співавтор книжки «Подєбрадський полк» Армії УНР».

Борис Зайчук виконав взяті на себе зобов'язання. Саме він став фундатором фотовиставки та пам'ятної дошки. Найактивніше допомагав йому в цьому активіст

ВО «Свобода» Олег Зайнуллін, давній приятель Історичного клубу «Холодний Яр».

Дошку освятив греко-католицький священник о. В. Сливозький.

Відкриття пам'ятної табличці відбулося за підтримки Посольства України в Чехії. У події взяли участь староста Подєбрад Ладіслав Лангр та активісти української громади.

– Слава Україні! – вітались у стінах Подєбрадського замку від листопада 1925 року члени Легії українських націоналістів.

– Героям слава! – щиро відповідаємо ми.

Редакція «Незборимої нації»

КНИЖКА ПРО ДИВІЗИЮ «ГАЛИЧИНА» АНГЛІЙСЬКОЮ

Син дивізійника Марко Мельник, громадянин Великої Британії, видав англійською мовою

книжку про дивізію «Галичина».

Над ним у дитинстві знущались однолітки, мовляв, він «нацик», бо батько його «фашист».

І ось відповідь!

Багато допомагав Маркові кулеметник дивізії «Галичина», член Історичного клубу «Холодний Яр» Леонід Муха, син сотника 3-ї Залізної дивізії Армії УНР Юхима Мухи з Верхньодніпровська.

Слава борцям за волю України!

Роман КОВАЛЬ

ГЕРОЯМ СЛАВА!

Завдяки пропозиції Історичного клубу «Холодний Яр», яку влітку 2015 р. підтримав Павло Подобед, а потім – комісія і сесія Київради, в Києві з'явилася вул. Петра Болбочана. Героям слава!

Хірург УПА Петро Скобельський, рідний брат Марти (бабусі Олега Тягнибока), 1945 року залишився в кривці, щоби доглядати важкопораненого 23-річного вояка. Кривку виказали зрадники.

ки. Вороги вбили і пораненого, і лікаря.

Зрадники довго не тишилися – їх повісили на осци.

Слава борцям, смерть зрадникам!

НЕЗБОРИМА НАЦІЯ

НАШ ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС – 33545
НЕ ЗАБУДЬТЕ
ВЧАСНО ПРОДОВЖИТИ
ПЕРЕДПЛАТУ
Ціна на півроку – 23.96 грн,
на рік – 44.92 грн.

Закликаємо передплатити газету у школи, де ви навчалися, та своїм рідним і друзям, які такої можливості позбавлені. Дякуємо за підтримку!

Щиро дякуємо за пожертви на «Незбориму націю» та діяльність Історичного клубу «Холодний Яр» Благодійному фонду «Волинь-Україна», Лідії ДМИТРУК, Ігореві СМЕТАНСЬКОМУ і Світлані МИРОНЧАК

«Незборима нація» – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

НАЙРОМАНТИЧНІШИЙ ЕПІЗОД МОГО ЖИТТЯ

вольців пішов і я. Нас було 15 – 20 хлопців.

Під прикриттям БМП ми спустилися трохи вниз, повернули праворуч і за БМП дуже швидким темпом пересувалися до перехрестя, на якому зліва височів будинок, де засіли наші хлопці. Москалі атакували їх із правого флангу.

Той момент пам'ятаю погано – БМП йшла швидко, ми намагалися не відставати.

Ліворуч дороги, якою ми бігли, були будинки, праворуч – городи, відділені від дороги одним рядом дерев. Тобто ворог нас бачив.

Ми вже підбігали до перехрестя, коли над нашими головами і між нами засвітили кулі. Хлопці залягли на узбіччі й відкрили вогонь. Як ще трохи пробіг до БМП і теж заляг. Разом з БМП до самого перехрестя дійшов Микола “Щорс” із Луцька. Він стріляв влучно. І вже на початку бою відправив кількох кацапів у пекло.

Я лежав на асфальті й вів вогонь на годину-дві від напрямку нашого руху. Одночасно спостерігав за БМП. Наша “коробочка” виїхала на перехрестя, повернула башту в бік ворога і почала гатити по ньому 33-міліметровою гарматою.

Ведучи вогонь, я краєм ока побачив, як з вулиці полетіла вогняна куля. Вона пройшла вище БМП. А друга влучила. Башта задиміла, гармата замовкла. БМП одразу дала задній хід. Я відкотився, щоб “беха” не переїхала мене.

Через декілька метрів БМП зупинилася.

Я лежав на дорозі, за мною – ще декілька бійців, “хвора беха”, за нею інші хлопці. Глянувши на БМП, подумав: “Ну, чого ви стали, все одно працювати не можете!”

І подивився вперед. З-за перехрестя з кривого завороту на повному ходу вискочив танк...

Неймовірний сплеск адреналіну!

Й нереальний страх, бо ти лежиш на його шляху.

А він пре на тебе.

І на любовій броні ти бачиш великі літери – ЛНР...

Зараз розумники дають поради, як треба було діяти. Спогад пишеш або читаєш не одну хвилину. Те, що відбувалося там, – мить. Я скочив на ноги і крикнув:

– Танк!!!

Крикнув, бо ті, хто лежав за БМП, не могли бачити танка.

Я довго не обирав варіанти, а скочив між дерева. За мить реальність закінчилася – почався фільм-бойовик. Під час польоту від вибухової хвилі до мене прийшла лише одна думка: “Таки дістали, гади...”

Упав без шолома, але з АК-74 в руках.

Я пережив, певно, найстрашніші 30 секунд свого життя.

Лежав на спині на випаленому обстріляніми городі. Бачив, що руки і ноги є. Але не міг рухати ногами.

Повернув голову ліворуч. Наша “беха” перетворилася на великий шмат зім'ятого металу, що димів. Навколо знищеної БМП – поранені й контужені.

За 100 метрів від мене грізно ричав російський танк.

До наших позицій – метрів 500 – 600. Ніби й недалеко, але я не можу рухатися.

Наша броня і група розбиті.

“Ще 5 магазинів, у підсумку – патрони розсіп. Відстрілюватимусь, але головне – один патрон. Один патрон”, – крутілося в голові.

І тут над собою побачив закритавлене обличчя Льоні Єрьоміна з нашої роти.

– Гриць, ти як?

– Не знаю, Льонь. Наче все ціле, а рухатися не можу.

Навколо – черги з кулеметів, тріск автоматів, постріли, вибухи.

Льонька повернув мою ногу, виявилось, що моя голітка розірвана осколком.

На двох у нас був лише джгут, намотаний на мій приклад. Льоня наклав джгут на праву ногу і змусив мене повзти до своїх.

Я просив його залишити мене і йти за підмогою, а я відстрілюватимусь, скільки б вистачило набоїв. Але Льоня матюками змусив мене повзти. Навіть пхнув ногою:

– Повзи!

І я поліз – руками й зубами. Льоня робив короткі перебіжки. Коли він залягав і починав стріляти, я повз до нього. Так по 20 метрів я і проповз півшляху.

Коли перекотився через пагорб, який прикрив мене від ворожих куль, дістав гранату РГД. І так мені стало добре! Як у дитинстві, коли тобі дарують іграшку, про яку мрієш. “Тепер все завершиться добре”.

Адже страшним був лише полон. Полон, коли в тебе на нозі витатуваний тризуб, на голові – чуб, а під кітелем – футболка “Гордий тим, що Українець”.

Полону я боявся більше смерті.

У той момент думав про маму. Про те, як вона побачить відео знущань наді мною, полоненим. Ні – або вижити, або до Бога! Лише не полон.

Я все ж опинився між своїми.

А мій рятувальник, Леонід Єрьомін, разом з групою “Грізлі” 5 вересня 2014 р. потрапив у засідку на Веселій Горі. Його вбили російські нацисти з банди вирожд Мильчакова. Мої батьки, бабуся і я вічно ставитимемо в церкві свічки за Леоніда...

Пишу ці рядки в Литві, де проходжу реабілітацію. Мені добре серед литовців, але я все думаю про війну. Знаю, що для мене вона не закінчилася. Можливо, напишу ще один спогад з назвою “Найдраматичніший епізод мого життя”.

А поки – щиро Ваш, ще живий “Гриць” з “Айдару”.

Слава Україні!

Євген ГОРОДНИЧУК-“ГРИЦЬ” м. Друскінінкай, осінь 2016 р.

На світлинах – освячення зброї на хуторі Буда, в Холодному Яру, в квітні 2013 р. (Сергій у чорних окулярах), на іншому фото – з автоматом.

Перша світлина Володимира Калужного

міння слухає!.. Україна і більш нічого. Така – як самі захочемо! Це вам, братця, людина! Наша людина! Настоящий тобі козак-характерник! З ним хоч і на смерть любо!

Ось такого козака ми вшанували в День української писемності в його рідному селі.

“І ЦЕ В ЧАС ВІЙНИ З РОСІЄЮ!”

16 жовтня 2016 р. відбувся організований Міністерством оборони України великий святковий концерт Заслуженого академічного ансамблю Збройних сил України (художній керівник – заслужений діяч мистецтв полковник Дмитро Антонюк).

Назва концерту – “Сили, озброєні пісню”. Напевно, він мав би підтримати моральний дух захисників України, які, ризикуючи життям, захищають нас від російського агресора. Чому ж тоді всупереч Закону України “Про заборону комуністичної та нацистської пропаганди” під час концерту пропагувалася комуністична “спадщина” і викривлювалася наша історія?

На концерті не звучали пісні Визвольних змагань українського народу. Не пролунали пісні Українських січових стрільців, доби Української Народної Республіки та ОУН-УПА, зате активно поширювалися міфи радянської історії. Ведуча не раз використовувала російсько-радянське пропагандистське кліше “Велика Вітчизняна війна”, ігноруючи наукове визначення “Друга світова війна”. Організатори уподібнили концерт “академічного” ансамблю ЗСУ до тих, які активно проводить держава-а-

гресор, фактично стали пропагандистами “руського міра”. І це в час війни з Росією! У час, коли гинуть наші хлопці! Вважаємо це неприпустимим, тому й висловлюємо обурення організаторові цього концерту – Олександрові Свістуну та начальникові Військово-музичного управління Збройних сил України Володимирові Дашковському.

Всеукраїнське об'єднання “Рух захисту української мови” звернулося з листом до п. Дашковського, в якому згідно із Законом “Про доступ до публічної інформації” попросило надати дані про бюджет цього заходу. “Вимагаємо, – написала голова ВО “Рух захисту української мови” Тетяна Коцубняк, – щоб надали подібні заходи Міністерства оборони проводились відповідно до історичних реалій та в дусі боротьби за волю, цілісність і незалежність Української держави”.

Отримавши формальну відписку, ВО “Рух захисту української мови” має намір звернутися з відповідним листом до міністра оборони України, адже саме він відповідає за політику, в тому числі й гуманітарну, свого міністерства.

Іван ПЕЛЕСЦУК, козак Київщина

ЗАГИБЕЛЬ ВОЛОНТЕРА

зовувала однодумців віддати Холодний Яр під час вшанування героїв, а на початку Майдану Ольга кинула клич усій діаспорі будити світ. Коли “беркут” вперше побив протестувальників, вона обдзвонила київські церкви з вимогою бити у дзвони. Це вона змусила конгресмена від свого штату почати слухання у Конгресі США про порушення прав людини і жадливе поводження із протестувальниками у грудні 2013 – січні 2014 рр. на Майдані.

Від часу початку агресії Росії Ольга допомогла сотням воїнів: кому оплачувала лікування, кому купувала уніформу та бронезилети.

Ольга Стівенс залишила у смутку чоловіка і трое дітей, які ще навчаються і за навчання яких треба платити. А ще в неї залишився несплачений кредит за будинок, який можуть втратити, бо з її смертю в сім'ї з'явилися фінансові труднощі.

За життя Ольга виявила бажання бути похованою в Україні. Щоб виконати останню волю покійної і щоб під час її поховання були присутні діти і чоловік, потрібні великі кошти, які родина зібрати не може. Картка ПриватБанку 4149 4996 4657 6726 (гривневий рахунок), Ольга Григорівна Бутрий (мати).

Ольга Стівенс навіки залишиться в нашій пам'яті юною козачкою, з невчирною енергією, яку щедро витратила на добро України.

Сергій ВАКУЛА

ХОРОБРЕ СЕРЦЕ

Олександр Оцабера-“Десант” мав вибуховий характер і загострене почуття справедливості. У його душі було мало страху, але багато доброти і співчуття. Тому й пішов боронити Батьківщину.

Народився він 23 липня 1989 р. в с. Панасівці Козятинського району Вінницької області. Мешкав з родиною в Бердичеві. У 2006 – 2007 рр. вивчився на оператора комп'ютерного набору.

Уперше обов'язок покликав його у 2014 році. Служив командиром відділення розвідувального взводу 128-ї Окремої гірсько-піхотної бригади в Попасній.

Одного разу під Ольховаткою під час розвідки боем їхнє відділення потрапило в засідку. Олександр врятував тоді хлопців з підбитої машини.

Разом із побратимами він тримав оборону опорного пункту в Нікішиному – тоді то була одна з найгарячіших точок. Ворог – на відстані витягнутої руки, вогонь не припинявся, міни лягали так щільно, що неможливо було підняти голову.

Під час потужного обстрілу, коли наші бійці притиснулися до землі, він піднявся та вибіг на відкриту ділянку, щоб відкоригувати роботу нашої арти. Одночасно витягнув з-під обстрілу пораненого капітана. Сховавши його в укриття, взявся з СПГ подавляти ворожі мінометні точки.

23 грудня 2014 р. біля Дебальцевого “Десант” був поранений. Місяць пролікувався у шпиталі. Й повернувся до хлопців.

У березні 2015-го демобілізувався. Вже вдома його нагородили

ли медаллю “Захисник Вітчизни”. 11 грудня того ж року молодший сержант “Десант” підписав із ЗСУ контракт.

Працював інструктором з вогневої тактичної підготовки 199-го навчального центру ВДВ при 95-ій Окремій десантно-штурмовій бригаді.

Загинув 11 листопада 2016 р. близько 7.00 ранку біля м. Торецька Донецької області внаслідок осколкових уражень під час вибуху фугасу. Лікарі зробили все можливе, але...

Поховали козака 13 листопада в рідному селі.

Як нам забути це хоробре серце, яке билось заради нас!

Ян ОСОКА

НЕХАЙ КУЛІ МИНАЮТЬ!

Отаман Чорноморського гайдамацького з'єднання Сергій Гуцалюк, багатолітній учасник вшанування Холодноярських героїв, тепер на фронті. Ще у вересні 2016 р. він брав участь у моїх зустрічах зі школярами на Одещині, а у жовтні вже був на передовій, як кажуть, на “нульовці”.

Мабуть, мер Одеси радіє, що спекався Сергія, адже Гуцалюк активний учасник антигитлерівських протестів в Одесі.

Нехай кулі минають! Товариству щірі вітання! Козакам слава!

Роман КОВАЛЬ

“З НИМ ХОЧ І НА СМЕРТЬ ЛЮБО!”

9 листопада Роман Коваль, Микола Тихонов і Валерій Мартишко провели зустріч зі школярами та вчителями школи в селі Турівці – на батьківщині Миколи Міхновського, ідеолога українського націоналізму.

Розповідаючи діткам про їхнього великого земляка, прига-

дали ми й слова делегата Першого всеукраїнського військового з'їзду в Києві в червні 1917 року, який слухав виступ Микола Міхновського.

“Так цей... тільки Україну, братця, знає! Всі із “Кобзаря” тобі відчитує! А всі слухають – аж дух зачали. Не тільки люди – ка-

ГРУДНЕВИЙ КАЛЕНДАР

РИБАЧУК Микола Михайлович (6.12.1890, Київ 19.09.1966, місто Пассейк, Нью-Джерсі). Командант штабу Головного управління Генерального штабу УНР,

начальник канцелярії і комендант штабу УПА під час Другого зимового походу, член Вищої військової ради УНР в екзилі, член штабу УВВ; звання – підполковник Армії УНР.

Учасник Другого зимового походу. Кавалер Хреста Симона Петлюри. Нагороджений пропагандним Хрестом УГА. 24 травня 1964 р. прийняв священний сан, став настоятелем церкви Пресвятої Богородиці УПЦ у Кліфтоні (Нью-Джерсі).

Похований на Українському православному кладовищі у Бавнд-Бруці.

ЮНАКІВ Микола Леонтійович (6.12.1871, м. Чугуїв, тепер Харківської обл. – 1.08.1931, місто Тарнів, Польща). Професор кафедри військового мистецтва Миколаївської академії Генерального штабу (1910), командир 7-го армійського корпусу (з 28.04.1917), командувач 8-ї російської армії (18.10.1917), начальник штабу Головного отамана (з'єднаних українських армій), військовий міністр УНР (1920), голова Вищої військової ради УНР (1920 – 1923), голова Українського воєнно-історичного товариства; звання – генерал-лейтенант російської армії (10.04.1916), Генерального штабу генерал-полковник Армії УНР.

Автор історичних праць. Похований у м. Тарнові.

ЛЕПКІЙ Левко Ярославович (7.12.1888 – 28.10.1971). Ко-

мандант сотні кінноти УСС, співзасновник і редактор “Літопису Червоної Калини” і щорічних календарів цього видавництва, редактор гумористично-сатиричних журналів “Зиз” і “Будяк”, член-засновник видавництва “Червонокалина” у Нью-Йорку (відновленого).

Молодший брат Богдана Лепкого. Один з організаторів “Бориславської Січі”, яка зіграла роль у творенні УСС. Один з перших членів УСС, разом з якими пройшов всю війну. Один із творців легенди УСС: як і Роман Купчинський та Михайло Гайворонський став автором стрілецьких та ліричних пісень, з яких багато стали народними, зокрема “Видиш, брате мій”. Все життя був відданий ідеї збройної боротьби за Українську державу. Помер у шпиталі м. Трентон (штат Нью-Джерсі, США).

Похований на православному цвинтарі в Бавнд-Брук.

ОМЕЛЯНОВИЧ-ПАВЛЕНКО Михайло Володимирович (8.12.1878, Тифліс, тепер Тбілісі, Грузія – 28.05.1952, Париж, Франція). Начальний вождь УГА (1918 – 1919), командувач Запорозької групи Армії УНР (8.09.1919), командувач Армії УНР Першого зимового походу (1919 – 1920), директор Музею Визвольних змагань (Прага, 1925), голова Товариства колишніх вояків УНР, військовий міністр уряду УНР в екзилі (1944 – 1948); звання – генерал-хорунжий Армії Української Держави (1918), генерал-поручник Армії УНР (генерал-полковник в еміграції).

Автор військових підручників. Лицар ордена Залізного хреста.

Опублікував низку робіт з історії Визвольних змагань, зокрема “Українсько-польська війна 1918 – 1919 рр.” (1929), “Зимовий похід” (1934), спогад “На Україні” (1930, 1935). Сердечний ілюдянин.

Похований у Парижі на цвинтарі Пер-Лашез.

ЛИПОВЕЦЬКИЙ Іван Прохорович (24.03.1897, Рівне – 30.12.1975, Торонто). Командир куреня “Українських січових козаків” (Бердичів, весна 1918), працівник культурно-освітнього відділу штабу 6-ї Січової дивізії, член редколегії часопису “Український стрілець”, керівник друкарні та видавництва 6-ї Січової дивізії (Олександр Куявський, Шпийорно, 1921), співробітник дивізійної газети “Нове життя”, член редколегії часопису “На чужині”, голова Академічної корпорації “Запоріжжя”, Українського клубу у Варшаві, член персонального відділу штабу УНА (1945), директор видавництва “Наше життя”, голова Союзу колишніх вояків-українців в Канаді (1959 – 1970), редактор і видавець “Бюлетеня союзу бувших українських вояків в Канаді” (1959 – 1970) та журналу “Дороговказ” (1964 – 1970); звання – сотник Армії УНР.

Його син Микола очолював комітет захисту Валентина Мороза. Похований у Торонто.

ДРАЧЕНКО Герасим (4.03.1891 р., с. Орлівка на Поділлі – 13.12.1938, Варшава). Ад'ютант 4-го полку 1-ї Козацько-стрілецької дивізії (1918), працівник Інформбюро Сірої дивізії, член редколегії газети “Воля” та газети “Вістки Сірих; звання – сотник Армії УНР.

Під час Першої світової війни командував батальйоном. У листопаді 1914 року за бої під селом Стронків нагороджений Золотою зброєю. Диригував українським хором. Похований у Варшаві на цвинтарі Воля.

ЛИМАРЕНКО Данило (20.12.1894, село Карлівка Єлисаветградського пов. Херсонської губернії – 14.08.1968, Філадельфія, США). Старшина-інструктор Ревучанського (Добровеличківського) куреня Вільного козацтва, повстанський отаман Добровеличківської волості, сотник 2-ї сотні 6-го куреня Низових запорожців 1-ї Запорозької дивізії, член Спілки учителів Армії УНР у таборі Шталково; звання – майор Армії УНР.

Автор спогадів про Визвольну боротьбу та багатьох статей.

Похований на Українському православному цвинтарі в Бавнд-Бруці.

БІЛОУС Микола Іванович (24.12.1899, село Більманки Олександрівського пов. Катеринославської губ., тепер Куйбишевського р-ну Запорізької обл. – після 11.06.1927, Подєбради). Повстанець, інженер-агроном, громадський діяч, учитель.

1 жовтня 1920 р. вступив до Катеринославського вільно-козацького повстанського коша “як співробітник політичного відділу”. Автор спогаду “Сторінка з життя Катеринославського повітового коша”. Закінчив Українську господарську академію в Подєбрадах.

Похований на міському кладовищі Подєбрад (ЧСР).

САДОВСЬКИЙ Михайло Вікентійович (29.07.1887, Київ – 29.12.1967, Торонто, Канада). Помічник начальника культурно-освітнього відділу Головного управління Генерального штабу (1919), начальник канцелярії Головної мобілізаційно-персональної управи Військового

міністерства УНР (1920), начальник Військової похідної канцелярії Головного отамана Армії УНР, співзасновник і заступник голови Українського військово-історичного товариства у Варшаві (1928), головний редактор журналу “За Державність”, директор Українського військово-історичного інституту (1949 – 1968), засновник і директор Українського військового інституту і музею в Торонто; звання – полковник Армії УНР.

Автор цінних спогадів. “Невтомний працівник на користь рідного народу”.

Похований у Торонто.

ПУЛЮЙ Олександр Іванович (12.05.1901, Прага – 31.12.1984, Баварія, Німеччина). Хорунжий кавалерійського полку 8-ї бригади (1919) УГА, хорунжий Армії УНР, ротмістр 9-го німецького полку кавалерії “Фюрстенвальде”, лейтенант Абверу.

Народився в родині професора Івана Пулюя. З вибухом Першої світової війни зголошується як доброволець до УСС. Учасник боїв проти поляків в обороні Львова (1918). Здійснив низку винаходів у ділянці електронної передачі звуків та музики, які використані у кінематографі. Працював інженером у берлінській фірмі “Кляйн-фільм”. Знав кілька мов. У 1939 р. як громадянин Німеччини покликаний до війська. Працював у контррозвідці. Використовував службове положення для допомоги українцям.

Напередодні війни з СРСР при 2-й німецькій армії створив добровільний український військовий відділ “Пума”, що склався зі студентів вищих шкіл Галичини та Буковини. З цим відділом пройшов бойовий шлях від м. Ясси (Молдавія) до Миколаєва. На звільнених від совєтської влади територіях організував українську адміністрацію, розподіляв здобуті від більшовиків продукти харчування серед населення.

Помер на своєму хуторі Літцельдорф.

Роман КОВАЛЬ за участю Віктора МОРЕНЦЯ

ВІДЧУЙТЕ ЕПОХУ

Подорожуючи Україною у пошуках могилок вояків Армії УНР, не раз чув: “Де можна почитати про українське військо тих часів? Я би хотів дізнатися більше про бої та походи Армії УНР. Підкажіть якусь книгу”. В такі моменти починаю згадувати прочитане...

І кожного разу хочеться поради людям не академічний талмуд, а книгу, яка запалить вогонь захоплення тією героїчною епохою. До таких книжок і належать

“Спогади петлюрівського генерала” Олександра Вишнівського.

“Спогади петлюрівського генерала” – це збірка захоплюючих історій про людей, їхні характери, військи чесноти, непрості долі й сміливі вчинки.

Якщо хочете друга чи родича зацікавити тематикою Армії Української Народної Республіки та історією Визвольного руху загалом, купіть і подаруйте цю книжку. Читайте і насолоджуйтесь!

Павло ПОДОВЕД, Інститут національної пам'яті України

З питань придбання книги звертайтеся: (044) 234-70-20, (067) 110-32-36, вул. Ярославів Вал, 9, пом. 4, Київ-01030.

Щиро подяка

Людмилі ГОНЧАРЕНКО, В. ОДИНЦЮ, Ігореві СМЕТАНСЬКОМУ за пожертви на пам'ятник полковникові Петру Болбочану – відповідно 520 грн., 300 грн. і 200 грн.

ЧЕРЕЗ “НОВУ ПОШТУ” МОЖНА ПРИДБАТИ

Книжки можна придбати через “Нову пошту”, попередньо переказавши кошти на картку Романа Ковалю у ПриватБанку: 5168 7556 2267 7496. Переславши гроші, просимо зателефонувати до редакції.

Повідомлення можна зробити й електронним листом на адресу редакції. Окрім вартості книжки, замовник оплачує й доставку. Тел. (044) 242-47-38, 067-726-30-36.

“Історія Холодноярської організації” Романа Ковалю – 25 грн.
“Філософія сили” Романа Ковалю – 30 грн.

“Прочитайте ту славу” Ольги Страшенко – 35 грн.

“Подєбрадський полк” Армії УНР Романа Ковалю і Віктора Моренця – 90 грн.

“Отаман Орлик” Романа Ковалю – 45 грн.

“Сто історій Визвольної війни” – 55 грн.

“Похід Болбочана на Крим” Бориса Монкевича – 47 грн.

“Крізь павутиння змосковценья” Романа Ковалю – 50 грн.

“Шевченкіана Михайла Гаврилка” Романа Ковалю – 50 грн.

“100 облич Самостійної України” Романа Ковалю – 50 грн.

“Солодко-гіркий романс”, аудіодиск Люцини Хворост, 50 грн.

“Історія України-Русі” Миколи Аркаса – 60 грн.

“Свято, що кличе до бою. Вшанування героїв Холодного Яру” – 45 грн.

“Михайло Гаврилко: і стеком, і шаблею” Романа Ковалю – 300 грн.

“Тиха війна Рената Польового” Романа Ковалю – 125 грн.

[HTTP://NEZBORIYMA-NACIYA.ORG.UA/](http://NEZBORIYMA-NACIYA.ORG.UA/)

У редакції через “Укрпошту” можна придбати такі книги:

(ціну вказано, враховуючи вартість пересилки книг поштою):

“Історія Холодноярської організації” Романа Ковалю – 35 грн.

“Філософія сили” Романа Ковалю – 45 грн.

“Прочитайте ту славу” Ольги Страшенко – 50 грн.

“Подєбрадський полк” Армії УНР Романа Ковалю і Віктора Моренця – 115 грн.

“Отаман Орлик” Романа Ковалю – 70 грн.

“Сто історій Визвольної війни” Романа Ковалю – 80 грн.

“Похід Болбочана на Крим” Бориса Монкевича – 69 грн.

“Крізь павутиння змосковценья” Романа Ковалю – 68 грн.

“Шевченкіана Михайла Гаврилка” Романа Ковалю – 74 грн.

“100 облич Самостійної України” Романа Ковалю – 71 грн.

“Свято, що кличе до бою. Вшанування героїв Холодного Яру” – 59 грн.

“Історія України-Русі” Миколи Аркаса (2-ге, краківське, видання) – 88 грн.

“Михайло Гаврилко: і стеком, і шаблею” Романа Ковалю – 325 грн.

“Тиха війна Рената Польового” Романа Ковалю – 150 грн.

Аудіодиск “Солодко-гіркий романс” Люцини Хворост – 70 грн.

Книжки можна придбати, попередньо переказавши кошти електронним переказом на ім'я Р. М. Ковалю, вул. Курська, 20, пом. 14, Київ, 03049.

ЗА СПРИЯННЯ БОРИСПІЛЬСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

КОНЦЕРТ ВІДБУДЕТЬСЯ
7 ГРУДНЯ
У МІСЬКОМУ ВУДИНКУ КУЛЬТУРИ
ПОЧАТОК О 17-Й ГОДИНІ

ВСІМ ГОСТЯМ КОНЦЕРТУ
В ПОДАРУНОК
ПОЕТИЧНА ЗБІРКА
ТА МУЗИЧНИЙ АЛЬБОМ
ВІД АВТОРА

**ТВОРЧИЙ ВЕЧІР ПОЕТА-ПІСНЯРА
ВАЛЕРІЯ МАРТИШКО**

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ ЧАСОПИС

переплатний індекс: 30504

НЕЗБОРИМА НАЦІЯ

Її редактор Роман Коваль – дослідник Визвольної боротьби українців за свою державу у 1-й половині ХХ століття.

Ця газета – про долі Українських січових стрільців, вояків Галицької армії, Армії УНР, повстанських отаманів та їхніх козаків, Карпатську Січ, ОУН, УПА, вояків АГО, а також про кобзарів, письменників, нові книжки про Визвольну боротьбу, які видає Історичний клуб “Холодний Яр”.

Передплатний індекс – 33545.

Редактор
Роман Коваль
Верстка
Олександр Литвин
Коректор
Оксана Жованик

Інформаційне забезпечення
Микола Владзімірський

Технічний директор
Максим Селюзкін
Адреса для листування
03049, Київ,
вул. Курська, 20, пом. 14.
Тел./факс: 242-47-38
koyal_r@ukr.net
koyalroman1@gmail.com

Редакція залишає за собою право редагувати та скорочувати тексти.

Видання зареєстровано 28.12.1993 р. у Державному комітеті України у справах видавництва, поліграфії та книгорозповсюдження.

Серія КВ №325.
Наклад 3000 примірників.
Видруковано 28.11.2016 р.

Засновник
Роман Миколайович Коваль

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України